

Schoolondersteuningsprofiel (SOP)

Ken de populatie!

Wat vraagt de populatie?

Wat heeft de school in huis om die vraag te beantwoorden?

Wat heeft de school (nog) niet in huis om die vraag te beantwoorden en waar haal je het vandaan?

Contactgegevens van de school

Samenwerkingsverband	Samenwerkingsverband PO Zaanstreek
Naam schoolbestuur	Zaan Primair
Naam school	OBS Het Eiland
Straat	P.A. van Meverstraat 1
Postcode en Plaats	1507XE
Gemeente	Zaandam
Telefoon	075-6354699
Website	www.obsheeteiland.nl
Mailadres	info@obsheeteiland.nl
Directie	Francis Bakker
Schooljaar	2021-2022
Datum	Juli 2021

Schoolondersteuningsprofiel

Ken de populatie

OBS Het Eiland is een school midden in de ruim opgezette wijk Westerwatering. De wijk maakt onderdeel uit van de grote wijk Nieuw-West. Deze wijk strekt zich uit vanaf het bedrijventerrein in het zuiden tot aan de wijk Westerkoog in het noorden. Het westen van de wijk grenst aan de open gebieden van Westzaan; het oostelijk gedeelte van wijk wordt begrensd door de spoorlijn Alkmaar-Amsterdam.

Het aantal bewoners ligt rond 9000 en laat vanaf het jaar 2020 een stijgende lijn zien door aanwas van nieuwe woningen in de woonwijk.

Wij zien de afgelopen jaren een trend van verhuizingen naar de wijk. Veel ouders verhuizen vanuit Amsterdam, Haarlem e.o. naar de Zaanstreek. Hierdoor hebben we ook leerlingen die instromen in de midden- en bovenbouw van de school.

Het Eiland neemt ook leerlingen aan die zijn ingestroomd vanuit de Kernschool. De Kernschool is een school voor nieuwkomers in Nederland. De leerlingen nemen na een tot twee jaar intensief taalonderwijs op de Kernschool deel aan het regulier onderwijs en worden in de beginperiode ondersteund door de Kernschool.

De schoolpopulatie bestaat uit 70% leerlingen met een Nederlandse culturele achtergrond en 30 % van de leerlingen heeft een niet-Nederlandse culturele achtergrond. Dit is een afspiegeling van de wijk, gemiddeld kent de wijk een populatie van 70,8% bewoners met een Nederlandse culturele achtergrond en 29,2% bewoners met een niet-Nederlandse culturele achtergrond. Wij hebben leerlingen afkomstig uit diverse landen zoals Rusland, Syrië, Bulgarije, Curaçao, Italië, Spanje, Marokko, Frankrijk, India, Oekraïne en Indonesië. Ouders uit deze landen spreken veelal thuis hun moedertaal.

De trend binnen de school is dat (in het algemeen) leerlingen steeds minder lezen, minder voorgelezen worden en -mede daardoor- minder met de Nederlandse taal in aanraking komen, waardoor de woordenschat, begrijpend lezen en de gesproken en geschreven taal in het Nederlands onder druk komen te staan. Bovenstaande verdient enige nuancering: er wordt door kinderen en volwassenen vooral minder literaire kinderboeken en romans gelezen, bondige boeken met veel plaatjes en weinig complexiteit. Ook zien wij dat (voor)lezen bij ouders afneemt. Dit heeft tot gevolg dat kinderen minder in aanraking komen met ingewikkelder zinsconstructies, en minder voorkomende woorden. De academische woordenschat van de leerlingen is hierdoor klein, maar ook hun kennis van de wereld neemt door boeken als “De Boomhut met x verdiepingen” niet toe. Algemene kennis en een grote woordenschat zijn de belangrijkste pijlers van leesbegrip (Hirsch, Why knowledge matters, 2016). Tekenend hierbij is dat in het meest recent Pisa-onderzoek naar voren

kwam dat Nederlandse leerlingen de instrumentele vaardigheden van Begrijpend lezen onder de knie hebben: zij kunnen er voldoende in slagen informatie in de tekst op te zoeken, zijn matig in het leggen van verbanden, maar scoren onvoldoende op het reflecteren op de tekst en het beoordelen op betrouwbaarheid en conflicterende informatie. In modern taalgebruik: Nederlandse leerlingen kunnen fake news niet onderscheiden van news en kunnen een goede tekst niet onderscheiden van een slechte. Hun kennis (in het algemeen) schiet hiervoor tekort. Dit is mogelijk een resultaat van het accent op instrumentele vaardigheden dat de laatste tien jaar in het onderwijs met nadruk gelegd is. Er wordt dus meer van de school gevraagd om leerlingen met taal en kennis van de wereld in aanraking te laten komen. OBS het Eiland wil dit doen door het uitdiepen van thematisch onderwijs: (Kennis in verbondenheid wat het opslaan en aanwenden van kennis makkelijker maakt, Dirksen, Breindidactiek, 2014) en het intensiveren van gezamenlijk lezen en lesgeven in lezen op school.

Het afgelopen jaar zijn wij als school gegroeid in het leerlingaantal, dit komt mede door de huidige stabiele organisatie binnen de school, maar zeker ook door de oplevering van fors veel nieuwe woningen in de wijk Nieuw West en Westerwatering.

De prognose richting het schooljaar 2022-2023 is dat er 200 leerlingen op OBS het Eiland zullen zitten.

Prognose:

Schooljaar	Aantal leerlingen	Leerlinggewicht %
2015-2016	215	4%
2016-2017	204	2%
2017-2018	183	2%
		Schoolweging:
2018-2019	186	31
2019 - 2020	185	30,7
Prognose		
Schoolgewicht		
2020 – 2021	186	31
2021 – 2022	194	31,2
2022 – 2023	200	31,5

Op de centrale eindtoets laat de school al geruime tijd stabiele percentages zien. Waarbij op 1F niveau begrijpend lezen en taalverzorging fors boven de signaleringswaarde en het landelijk gemiddelde liggen, rekenen 1F boven de signaleringswaarde ligt, maar onder het landelijk gemiddelde.

Op 2F/1S ligt het percentage van begrijpend lezen, zowel boven de signaleringswaarde als het landelijk gemiddelde. Het percentage van taalverzorging boven de signaleringswaarde, maar onder het landelijk gemiddelde. Rekenen ligt zowel onder de signaleringswaarde, als onder het landelijk gemiddelde. Op 2F/1S heeft zowel taalverzorging, als rekenen onze volle aandacht.

Uitslag:

Percentage 1F:		Percentage 2F/1S:	
Signaleringswaarde 1F	98,0%	Signaleringswaarde 1S 2F	56,6%
Landelijk gem. 1F	85,0%	Landelijk gem. 1S 2F	41,5%
	94,6%		53,7%

De uitstroom naar het voortgezet onderwijs is conform de populatie van de school.

Uitstroom schooljaar 2017 – 2018:

Onderwijstype	uitstroompercentage
PRO	0%
VMBO	47,4%
VMBO/HAVO kansklas	10,5%
HAVO	15,8%
HAVO/VWO	5,3%
VWO	21,1%
Totaal	100%

Uitstroom schooljaar 2018 – 2019

Onderwijstype	uitstroompercentage
PRO	0%
VMBO	45,4%
VMBO/HAVO kansklas	9%
HAVO	22,7
HAVO/VWO	0%
VWO	22,7
Totaal	100%

Uitstroom schooljaar 2019 – 2020

Onderwijstype	uitstroompercentage
PRO	0%
VMBO	57%
VMBO/HAVO kansklas	4%
HAVO	4%
HAVO/VWO	9%
VWO	26%
Totaal	100%

Uitstroom schooljaar 2020-2021

Onderwijstype	uitstroompercentage
PRO	0%
VMBO	33%
VMBO/HAVO kansklas	Geen gecombineerde adviezen gegeven
HAVO	22%
HAVO/VWO	Geen gecombineerde adviezen gegeven
VWO	45
Totaal	100%

Wat vraagt de populatie?

(Extra) ondersteuning

De school biedt een passend onderwijsaanbod, ondersteuning en/of begeleiding, gebaseerd op de mogelijkheden van de leerlingen en school. De school heeft in het schoolondersteuningsprofiel vastgelegd wat zij onder haar extra ondersteuning verstaat en welke voorzieningen de school kan bieden in aanvulling op het door het samenwerkingsverband omschreven niveau van basisondersteuning.

Onze ambities ten aanzien van het bieden van aanvullende of extra ondersteuning.

School is in de eerste plaats een plek waar leerlingen leren. Het onderwijs en het lesgeven zijn dus altijd de prioriteit op OBS het Eiland. Wanneer het voor een leerling niet lukt om te profiteren van het onderwijs zal school samen met ouders onderzoeken hoe het wel kan lukken. Hierbij kan er - indien mogelijk en passend- hulp van buiten de school ingezet worden. Onderzoek naar psychologische of fysieke oorzaken kan in overeenstemming tussen school en ouders gedaan worden door daartoe bevoegde partijen. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden psychologisch onderzoek op het gebied van dyslexie, intelligentie enzovoorts. De grondhouding van school is dat als het niet lukt met een leerling er wordt gezocht naar een manier waarop het wel lukt, met dien verstande dat extra inzet haalbaar moet zijn voor school, leerlingen en leerkrachten en ouders. School werkt voor extra zorg onder andere samen met OnderwijsAdvies (dyslexieonderzoek en -behandeling en individuele sociaal emotionele ondersteuning), Visio (Onderwijs aan slechtziende of blinde leerlingen), het ZMC, verschillende logopediepraktijken, ketenpartners volgens de gemeentelijke sociale kaart (Jeugdteam, consultatiebureau, Centrum Jong, schoolarts, GGD), Dienstencentrum Dynamica XL en het Samenwerkingsverband Zaanstreek Waterland.

In schooljaar 2021-2022 heeft OBS het Eiland de beschikking over een rekenspecialist, een leesspecialist, een zorgspecialist, een specialist Jonge Kind en een gedragspecialist. Tevens is aan de school een Schoolondersteuner namens Dynamica XL verbonden. De Schoolondersteuner kijkt en luistert mee bij het ontwerpen van passende zorg voor individuele leerlingen. Op de vakgebieden van de specialist ondersteunt de specialist de leerlingen, leerkrachten en de organisatie om de zorg beter vorm te geven. Dit wordt gedaan door observaties in de groepen, extra ondersteuning voor leerlingen, door het vorm geven van ontwikkeltrajecten binnen de school en door het houden van gesprekken met ouders en leerlingen. Ook vormt de specialist een onderdeel van de zorgbesprekingen binnen de school. Vanuit de specialisten en de zorgspecialist wordt er gewerkt

vanaf het schooljaar 2020-2021 met zogenoemde kwaliteitskaarten. In deze kaart staat voor de gehele school omschreven hoe ons onderwijs eruit ziet, wanneer er extra ondersteuning wordt geboden en hoe de basisondersteuning eruit ziet op Het Eiland.

Gezien de tijden van corona en het leerkrachtentekort, is het van groot belang dat het thuisonderwijs direct inzetbaar is. De leerkrachten zijn inmiddels door de situatie in 2020 voldoende bekend met de inzet van het thuisonderwijs. ICT-coördinator en directeur werken direct samen bij de voorbereiding van thuisonderwijs, indien dit noodzakelijk is door bijv. een nieuwe corona uitbraak, maar ook bij uitval van leerkrachten in relatie tot het leerkrachtentekort. Er wordt een draaiboek thuisonderwijs aangelegd in het schooljaar 2020-2021.

De school heeft met ingang van het schooljaar 2017-2018 ingezet op vroegtijdige signalering van ontwikkelingsproblematiek bij kleuters en groep 3 en zet dit voort. De organisatie heeft als doelstelling om problematiek bij de ontwikkeling van kinderen vroegtijdig te signaleren zodoende direct passende zorg te organiseren. Daarbij is er nauw overleg tussen de diverse voorschoolse organisaties en kinderopvang en Het Eiland rondom instroom van leerlingen binnen de basisschool.

Op het gebied van onderwijsresultaten van leerlingen, groepen en op schoolniveau worden er diverse malen in het schooljaar bijeenkomsten georganiseerd. Hierin staat het aanbod centraal.

Op leerlingniveau:

Overleg op individueel niveau met specialisten (waar nodig). Vorderingen, resultaten en aanpak worden besproken, waar nodig wordt een leerling besproken in een Ondersteuningsteamoverleg (OT) waarbij ook de Schoolondersteuner aanwezig is.

Op groepsniveau:

Overleg op groepsniveau met specialisten (minimaal 2 x per jaar). Vorderingen, resultaten en aanpak worden op groepsniveau besproken binnen de bouw, met de zorgspecialist of op organisatieniveau. Speerpunten kunnen meegenomen worden in managementovereenkomst.

Op organisatieniveau:

Met alle teamleden worden de schoolresultaten besproken (3^e Pinksterdag), hieruit komen organisatiespeerpunten. Deze worden meegenomen in de managementovereenkomst.

Doelen komende periode, school gaat uit van een periode van drie jaar van implementatie tot beheersing:

- Implementeren “Staal” als methode voor spelling, grammatica en interpunctie. Het team heeft hiervoor een training gevolgd en wordt gedurende het proces begeleid door specialisten van de Rolf groep.
- Invoeren “Karakter” als methode voor voortgezet technisch lezen waarbij het accent in groep 7 en 8 op literatuureducatie en leesbevordering ligt. Het team heeft voldoende kennis van de methode en het leesproces om dit zonder verdere training of ondersteuning van externen te doen.
- Wijzigingen bij begrijpend lezen: begrijpend lezen werd als vak gezien waarbij vooral ingezet werd op strategieën. Het team van OBS het Eiland is door artikelen van Hirsch jr (Why knowledge matters, 2017), Pearson volgens Bootsma (2020) gaan opvatten dat begrijpend lezen geen vak is maar vooral een activiteit die bij meerdere vakken noodzakelijk is om

nieuwe kennis tot je te nemen. Dit betekent ook dat lessen Begrijpend Lezen op zichzelf niet bestaan, maar dat wel expliciet aandacht wordt besteed aan hoe je nu een tekst begrijpt en hoe de inhoud van de tekst centraal staat bij het lezen. Dit zal bij groep 4 tot en met 8 bij het thematisch onderwijs uitgewerkt worden. De leesspecialist heeft vorig schooljaar de cursus Effectief Leesonderwijs van Enigma Onderwijs gevolgd en het is de bedoeling dat dit jaar een drietal collega's deze cursus ook zullen volgen. De leesspecialist zal intern ondersteunen om de vaardigheid Begrijpend Lezen bij het thematisch onderwijs te integreren.

- De groep leerlingen met een Niet-Nederlandstalige achtergrond is verhoudingsgewijs niet gegroeid, maar de taalvaardigheid binnen die groep is wel gewijzigd. Ook leerlingen met een Nederlandstalige achtergrond lijken over een minder grote academische woordenschat te beschikken, School meent te zien dat de behoefte aan structureel Woordenschatonderwijs is toegenomen. Binnen het team hebben enkele collega's kennis van de didactiek van Verhallen ("Met woorden in de weer"). Om tot een eenduidige aanpak te komen zijn er studiedagen gepland onder begeleiding van een externe specialist.

Wat heeft de school in huis om effectief onderwijs te bieden aan haar leerlingen?

De algemene leerstof staat beschreven in het onderwijsplan. In overleg met het specialistenteam en de zorgspecialist wordt een passend aanbod bepaald. Hieronder leest u de beschrijving hoe de interne zorg is georganiseerd.

De leerkracht:

- geeft de leerlingen voldoende tijd en gelegenheid tot leren;
- is duidelijk op de hoogte van en gebruikt onderwijskundig verantwoorde methodes;
- stelt duidelijke en hoge doelen;
- geeft effectieve en duidelijke instructie;
- voert een goed klassenmanagement;
- hanteert een leerlingvolgsysteem;
- schept een veilig en positief leerklimaat;
- werkt samen met collega's;
- evalueert de vorderingen van de leerling met de leerling en ouders;
- signaleert opvallendheden in leervorderingen en algemene ontwikkeling;
- past de juiste toets- en observatie-instrumenten toe;
- kan de uitkomsten hiervan helder weergeven;
- Voert overleg met specialisten indien nodig;
- Eerste contactpersoon naar ouders toe rondom schoolse zaken;
- evalueert de vorderingen en stelt doelen planmatig bij.

De zorg-, gedrags-, lees- en rekenspecialist en de specialist jonge kind:

- biedt ondersteuning aan leerkrachten in de groep op basis van specialisme;
- ondersteunt en begeleidt de leerkrachten bij het opstellen en analyseren van toetsen, pedagogisch-didactisch handelingsplan en bespreekt deze zaken binnen het clusteroverleg;
- stimuleert onderwijsontwikkeling vanuit het specialisme;
- Bespreekt, past aan en evalueert het onderwijsplan met de zorgspecialist/directie;
- neemt deel aan het specialistenteam.

Zorgspecialist (specifieke taken):

- stelt de toetskalender op en bewaakt deze;
- bereidt het clusteroverleg voor samen met groepsleerkracht en zit dit overleg voor;
- zet het leerlingvolgsysteem op en coördineert dit;
- overlegt periodiek met de directie betreffende de bevindingen vanuit het leerlingvolgsysteem;
- ondersteunt de directie bij het maken van trendanalyses;
- archiveert de zorgdossiers;
- ondersteunt de schoolontwikkeling in zijn algemeenheid;
- directe contactpersoon met de schoolondersteuner;
- organiseert 2 x per jaar groepsoverleg met de mentor;
- participeert in het netwerk van het samenwerkingsverband;
- onderhoudt contacten met collega's speciaal onderwijs.

De directie:

- scheidt een positief (leer)klimaat voor leerlingen, leerkrachten en ouders;
- bespreekt leerling-ontwikkelingen en trendanalyses op teamniveau;
- organiseert het MT (managementteam), ST (specialistenteam) en LT (leerteam) overleg;
- ondersteunt de zorgspecialist bij het maken en analyseren van de trendanalyses van de school;
- stelt schooldiagnoses op;
- bewaakt de continuïteit op het gebied van didactiek, pedagogiek, leerlingvolgsysteem en verbeterplannen.

Wat heeft de school (nog) niet in huis om die vraag te beantwoorden en waar haal je het vandaan?

De school heeft in principe alle specialismes binnen de school om aan de zorgvraag van leerlingen en ouders te voldoen. Zoals beschreven bij het onderdeel "Ambities om extra ondersteuning te bieden" kan de school extra inzet van buiten aantrekken indien dit passend en haalbaar is. Ook rondom de ontwikkeling van de organisatie is er voldoende specialisme aanwezig om een gefundeerd antwoord te geven op de vraag: Wat hebben wij in huis en welke extra kennis en vaardigheden moeten wij aantrekken in de vorm van scholing, inzet en ondersteuning. Zie hiervoor ook "Doelen komende periode".

Professionalisering:

Professionalisering wordt vormgegeven vanuit de ambitiegesprekken met de leerkrachten. Waar nodig worden individuele trajecten ingezet, andere trajecten verlopen via de Zaan Primair academie, of andere aanbieders.

Wat is de relatie tussen het SOP en de eigen zorgbegroting van de school?

De zorgbegroting van school wordt ingezet om de ambities voor extra ondersteuning en passend onderwijs te realiseren. Naast de eigen zorgbegroting is er ook geld uitgekeerd door het Rijk om achterstanden die opgelopen zijn tijdens de twee lock downs perioden in te lopen. Voor de voorgenomen inzet van deze gelden wordt verwezen naar het NPO plan schoolprogramma 21-22.